

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/11/2016
Identifikačné číslo spisu:	7205899399
Dátum vydania rozhodnutia:	06.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7205899399.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne PIDES PLUS s. r. o., so sídlom v Košiciach, Šoltésovej 9, zastúpenej JUDr. Zsoltom Suverom, advokátom v Košiciach, Murgašova 3, proti žalovanému N., bývajúcemu v Y. G., o 475,42 eur, vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 31C/10/2005, o návrhu žalovaného na prikázanie sporu inému súdu, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie sporu inému súdu **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II predložil 25. júla 2016 spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalovaného na prikázanie sporu ktorémukoľvek inému krajskému súdu (a takto i inému súdu prvej inštancie, ktorý by mal v spore rozhodnúť) z dôvodu vhodnosti (v čase podania návrhu 29. apríla 2016 na základe úpravy z § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Návrh odôvodnil jedenásťročnými prieťahmi v konaní a zaujatosťou spor prejednávajúcich sudcov (na prvoinštančnom súde JUDr. Adriana Szaniszlová, na odvolacom súde JUDr. Ján Slobodník), a to vzhľadom na výsledok iného - už skončeného konania - vo veci rozvodu jeho manželstva a úpravy rodičovských práv a povinností k deťom, v ktorom sa rozhodlo v jeho neprospech (takže sa domnieva, že odvolací súd mu nie je priateľsky naklonený). Má za to, že dvadsaťročné priateľstvo medzi právnym zástupcom žalobkyne a zákonnou sudkyňou je dostatočným dôvodom na jej odstúpenie od prejednávanej veci, avšak odvolací súd ju pre zaujatosť nevyhlásil, preto považuje spor za vopred prehratý.

2. Žalobkyňa navrhla návrh žalovaného zamietnuť z dôvodu, že nie je možné spor prikázať z dôvodu vhodnosti inému odvolaciemu súdu, nakoľko t. č. prebieha ešte len konanie v prvej inštancii (a prikázať spor možno len inému súdu tej istej inštancie). Okrem toho odvolací súd (Krajský súd v Košiciach) už v priebehu konania rozhodol (uznesením z 29. apríla 2011 sp. zn. 9NcC/14/2011), že konajúca sudkyňa JUDr. Adriana Szaniszlová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci, po následnom rozhodnutí vo veci samej v odvolacom konaní zamietol i návrh žalovaného na prikázanie veci inému súdu, pričom žalovaný vo svojom aktuálnom návrhu okrem tvrdenia, že mu je odvolací súd

„nepriateľsky naklonený“ iné skutočnosti odôvodňujúce prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti neuvádza.

3. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona.

4. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie návrhu na prikázanie sporu (ako súdu najbližšie spoločne nadriadeného vec prejednávajúcemu súdu a ktorémukoľvek inému súdu, ktorému by mal spor podľa návrhu žalovaného prikázať) ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 12 ods. 3 O. s. p. a § 39 ods. 3 C. s. p.) po prejednaní veci bez pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario C. s. p.) dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

5. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p. spor možno prikázať inému súdu tej istej inštancie aj (okrem nutného prikázania veci pre vylúčenie sudcov súdu majúceho inak vec prejsť a rozhodnúť) z dôvodu vhodnosti.

6. Predpokladom prikázania sporu inému súdu podľa práve odcitovaného zákonného ustanovenia je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prielom zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvenej v ustanovení § 36 ods. 2 veta za bodkočiarkou C. s. p.). Prejednávanie a rozhodovanie sporov súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž na to povolaný súd prikázal spor inému súdu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., hoci by tu pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavné zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve so zreteľom k charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

7. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie sporu inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie (a logicky tiež rozhodnutie) sporu iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu sporu i pomerov všetkých jeho účastníkov (dnes a ďalej len strán), pričom na pomery strany, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné strany sporu (resp. druhú stranu, ak spor prebieha len medzi jedným žalobcom a jedným žalovaným, ako aj v prejednávanej veci). Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre uplatnenie opisovanej výnimky z pravidla potom samozrejme má i stanovisko ostatných strán.

8. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto spore nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že ktorýkoľvek iný súd (než Okresný súd Košice II, na ktorom konanie začalo) spor prejedná hospodárnejšie. Takouto okolnosťou bez ďalšieho nie je (nemôže byť) domnienka strany, že jej odvolací súd nie je priaznivo naklonený. Rovnako nemožno za takéto okolnosti považovať ani nespokojnosť strany s rozhodovaním súdov (prvej a druhej inštancie), postupom sudcov, či dĺžku trvania sporu. Žalovaným uplatnené tvrdenia, týkajúce sa nespokojnosti s výsledkom rozhodovania by boli relevantnými len v prípade, ak by išlo o opravný, či mimoriadny opravný prostriedok a súd povolaný rozhodnúť o takomto opravnom prostriedku by

hodnotil vykonané dokazovanie a posudzoval i správnosť jeho vyhodnotenia. Hospodárnosť konania a jeho rýchlosť, ktorá sa má v prípade nevyhnutnosti zabezpečiť prikázaním sporu inému súdu, však vo svojej podstate (ako jeden zo základných princípov civilného sporu zakotvený v Čl. 17 C. s. p.) nespočíva v len domnejšom nespravodlivosti (hoc aj sa strane javí príslušná domnienka opodstatnenou). Za účelom preskúmania rozhodnutia vydaného súdom má „nespokojná“ strana sporu právo podať odvolanie, prípadne dovolanie voči takému rozhodnutiu. Žalovaný, domáhajúci sa prikázania sporu inému súdu, pritom doposiaľ ani nevyužil všetky zákonné opravné prostriedky smerujúce k preskúmaniu rozhodnutia, ktoré mu nevyhovuje. Takýto dôvod preto pri posudzovaní okolností prikázania sporu inému súdu neobstojí a nie je spôsobilý urobiť zadosť ani naplneniu podmienky hospodárnosti a rýchlosti konania.

9. K námietkam žalovaného voči veci prejednávajúcim sudcom (v prvej a druhej inštancii) je potrebné podotknúť, že Krajský súd v Košiciach uznesením z 10. februára 2016 sp. zn. 12NcC/4/2016 už po druhý raz (po skoršom vyššie spomínanom rozhodnutí z 29. apríla 2011) rozhodol, že JUDr. Adriana Szaniszlóvá (zákonná sudkyňa súdu prvej inštancie) nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. Krajský súd v Košiciach však už aj o návrhu žalovaného na prikázanie sporu inému súdu rozhodoval, a to v rozsudku z 25. februára 2015 sp. zn. 3Co/578/2013, 3NcC/49/2013, ktorým návrh zamietol (z dôvodu nezistenia skutočností opodstatňujúcich delegáciu veci, keďže žalovaným opakované dôvody spočívajúce v zaujatosti sudcov, resp. nekonaní súdov, nenaplnili potrebu delegácie). Žalovaným tvrdená zaujatosť sudcov odvolacieho súdu aj v tomto prípade potom nie je dôvodom na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti, nakoľko by mohla byť dôvodom na prikázanie sporu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 C. s. p., to však len vtedy, ak by žalovaný úspešne namietal zaujatosť všetkých sudcov súdu majúceho inak vec prejsť a rozhodnúť.

10. Prisvedčiť potom bolo treba nesúhlasnému vyjadreniu žalobkyne, ktorá namietala, že v prípade vyhovieť návrhu žalovaného na prikázanie sporu inému súdu (v obvode iného krajského súdu) by mohlo dôjsť k ťažkostiam vzhľadom k tomu, že strany sporu a svedkovia majú svoje bydliská (resp. žalobkyňa sídlo) v Košiciach.

11. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v prejednávanej veci zákonné podmienky prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p. neboli splnené. Preto návrhu nevyhovelo.

12. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.